

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ความต้องการและการใช้สารนิเทศเพื่อการปฏิบัติงานของ
นักข่าวสายเศรษฐกิจและสายการเมือง

ชื่อผู้เขียน : นางสาวจิรพรรณ บุญหนุน

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ปีการศึกษา : 2542

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์เพชรภรณ์ จันทรสุนทร ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วิญญู สุวรรณเพิ่ม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและการใช้สารนิเทศเพื่อการปฏิบัติงานของนักข่าวสายเศรษฐกิจและสายการเมืองในด้าน (1) ระดับความต้องการและการใช้สารนิเทศ (2) สภาพความต้องการและการใช้สารนิเทศ (3) คุณลักษณะของสารนิเทศที่เป็นที่ต้องการและ (4) ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารนิเทศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือนักข่าวสายเศรษฐกิจและสายการเมืองสังกัดหนังสือพิมพ์ จำนวน 13 ชื่อ หนังสือพิมพ์ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ แบ่งเป็นนักข่าวสายเศรษฐกิจจำนวน 106 คน และนักข่าวสายการเมือง จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามจำนวน 172 ชุด ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 125 ชุด คิดเป็นร้อยละ 76.67

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

นักข่าวสายเศรษฐกิจและสายการเมืองมีระดับการใช้สารนิเทศเพื่อหาประเด็นนำไปปฏิบัติงานข่าวมากที่สุด และมีระดับความต้องการสารนิเทศเพื่อปฏิบัติงานข่าวมากที่สุด มีการใช้สารนิเทศที่เกิดขึ้นไม่เกิน 1 เดือนมากที่สุด ทรรศนคติสารนิเทศที่เป็นที่ต้องการ

มากที่สุด คือ สื่อสิ่งพิมพ์ เนื่องจากเป็นสื่อที่ใช้ง่ายเข้าถึงได้ง่ายสะดวกรวดเร็ว อีกทั้งเสียค่าใช้จ่ายน้อย มีสภาพการใช้และความต้องการใช้สารนิเทศภายในหน่วยงานในระดับมาก นักข่าวทั้งสองสายมีความต้องการใช้สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมากที่สุด ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารนิเทศส่วนใหญ่ เกิดจากตัวนักข่าวเองในด้านของการขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของแหล่งสารนิเทศ วิธีการใช้สารนิเทศ การค้นคืนสารนิเทศ มีเวลาในการค้นหาสารนิเทศน้อย เนื่องจากการนำเสนอข่าวจะต้องเสนอข่าวให้ได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อีกทั้งการติดต่อเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลออนไลน์ต้องใช้เวลานาน

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อความต้องการและการใช้สารนิเทศเพื่อปฏิบัติงานของนักข่าวสายเศรษฐกิจและสายการเมืองมากที่สุด คือ อายุของสารนิเทศ ความไม่สมบูรณ์ของทรัพยากรสารนิเทศ และตัวนักข่าวเอง